

Міністерство охорони здоров'я України
Полтавський державний медичний університет
Кафедра оториноларингології з офтальмологією

СИЛАБУС

ЖЕСТОВА МОВА вибіркова навчальна дисципліна

рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
галузь знань	22 «Охорона здоров'я»
спеціальність	223 «Медсестринство»
кваліфікація освітня	бакалавр медсестринства
кваліфікація професійна	сестра медична/брат медичний
освітньо-професійна програма	«Медсестринство»
форма навчання	денна
курс та семестр вивчення	3 курс VI семестр
навчальної дисципліни	

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Прізвище, ім'я, по батькові викладача (викладачів), науковий ступінь, учене звання	Зачепило Світлана Вікторівна, к.мед.н., доцент
Профайл викладача (викладачів)	https://otorhin-ophthalm.pdmu.edu.ua/team
Контактний телефон	(0532) 68-81-74
E-mail:	lor@pdmu.edu.ua
Сторінка кафедри на сайті ПДМУ	https://otorhin-ophthalm.pdmu.edu.ua/

ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**Обсяг навчальної дисципліни**

Кількість кредитів / годин – 3/90, із них:

Практичні (год.) – 48

Самостійна робота (год). – 42

Вид контролю: залік

Ознаки навчальної дисципліни

Характер дисципліни – вибіркова

Рік навчання – 3-й.

Семестр – VI.

Політика навчальної дисципліни

Політика навчальної дисципліни визначається системою вимог, які науково-практичні працівники пред'являють до здобувачів вищої освіти при вивченні навчальної дисципліни «Жестова мова», ґрунтується на засадах академічної доброчесності та побудована з урахуванням норм законодавства України, Статуту, положень ПДМУ та інших нормативних документів.

Результати навчання, здобуті шляхом неформальної та/або інформальної освіти, визнаються в системі формальної освіти в порядку, визначеному законодавством.

Навчальна дисципліна базується на свідомому та сумлінному виконанні здобувачами вищої освіти своїх обов'язків, дотримання прийнятих у суспільстві загальних правил та норм поведінки.

Нормативні документи, що регламентують організацію навчального процесу на кафедрі та в університеті можна знайти за [посиланням](https://www.pdmu.edu.ua/n-process/viddil-monitoryngu-osvity/informaciyi-materiali-n-process-vimo-ek9k) (<https://www.pdmu.edu.ua/n-process/viddil-monitoryngu-osvity/informaciyi-materiali-n-process-vimo-ek9k>).

Здобувачі вищої освіти зобов'язані в повному обсязі оволодіти знаннями, вміннями, практичними навичками та компетентностями з навчальної дисципліни «Жестова мова», дотримуючись принципів академічної доброчесності, які висвітлені в Кодексі академічної доброчесності Полтавського державного медичного університету (https://www.pdmu.edu.ua/storage/n_process_vimo/docs_links/acuIqVmfy9EklnqGTDeNGxcZYY09NpWN3T2KFdps.pdf)

Здобувачі вищої освіти академії обов'язково повинні дотримуватись «Правил внутрішнього розпорядку для студентів ПДМУ». Обов'язковим є систематичне відвідування усіх видів навчальних занять (окрім випадків з поважних причин), які проводяться за розкладом згідно графіку навчального процесу у відповідності з робочими навчальними планами та програмою дисципліни. Здобувачі вищої освіти мають приходити на заняття своєчасно, відповідно до розкладу, запізнення на заняття не допускаються.

Мовою освітнього процесу є державна мова, а для здобувачів освіти міжнародного факультету додатково англійська або російська, за їх вибором (визначається згідно угоди про навчання).

Під час навчально-виховного процесу на кафедрі здобувачі вищої освіти мають бути присутніми у змінному медичному одязі (халат та шапочка) та у змінному взутті, предмети одягу повинні бути чистими та випрасуваними.

Упродовж практичних та лекційних занять з дисципліни здобувачам вищої освіти заборонено виходити з аудиторії без дозволу викладача, користуватися підручниками, посібниками, конспектами, мобільними

телефонами чи іншими електронними засобами, що здатні транслювати матеріали, чи іншими засобами зв'язку та отримання інформації без дозволу викладача; займатись сторонньою діяльністю, відволікати інших студентів та заважати викладачу; вчиняти аморальні дії, які принижують людську гідність, вживати ненормативну лексику; вчиняти протиправні дії; здійснювати будь-які дії, що можуть створити умови небезпечні для здоров'я та/або життя оточуючих.

Відпрацювання незадовільних оцінок на кафедрі оториноларингології з офтальмологією розпочинається за 2 тижні до закінчення семестру і проводиться виключно у випадку, коли здобувач освіти має середній бал поточної успішності модуля з дисципліни менше 3,0 до досягнення ним мінімального.

З метою дотримання правил академічної доброчесності під час навчання на кафедрі оториноларингології з офтальмологією **здобувачі освіти повинні:**

- самостійно виконувати завдання поточного та підсумкового контролю;
- посилатися на джерела інформації у разі запозичень ідей, тверджень, відомостей;
- надавати достовірну інформацію про результати власної навчальної та наукової діяльності;
- дотримуватися норм законодавства про авторське право;
- надавати достовірну інформацію про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Під час перебування на кафедрі здобувачі освіти повинні дотримуватися вимог:

- дотримуватися ділового стилю одягу;
- підтримувати порядок в навчальних кімнатах;
- дбайливо відноситися до майна (меблів, обладнання), що знаходяться у навчальних приміщеннях кафедри;
- не виносити без дозволу викладача речі та обладнання з навчальних кімнат та приміщень кафедри
- поводити себе гідно, тактовно, зберігати витримку і самоконтроль.

При організації освітнього процесу на кафедрі оториноларингології з офтальмологією викладачі і здобувачі освіти діють відповідно до наступних нормативних документів:

Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному медичному університеті

https://www.pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/0nrGNrEzksWWytpXV8j05INcg9wbyVjkYx9FrBYY.pdf

Правила внутрішнього розпорядку для студентів Полтавського державного медичного університету;

https://www.pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/OaN2nwysLPFAUDRvuDPvFSpzM1j9E9CwQQkgr93b.pdf

Положення про організацію та методику проведення оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті; https://www.pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/tswROM7KUS0XT7aEsz3ZJ1peVh33PidlmTM3uuyo.pdf

- Положення про організацію самостійної роботи студентів в Полтавському державному медичному університеті https://www.pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/BGUZVLhZvFmIMvpYzHnEFfb9IIwhTrEjOaaFdpTd.pdf

Положення про відпрацювання пропущених занять і незадовільних оцінок здобувачами вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті https://www.pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/d2v3WhcBOWnuedYRoBKRe7k1xnl4KtbB2r2NR2CG.pdf

Положення про неформальну та інформальну освіту учасників освітнього процесу Полтавського державного медичного університету.

Опис навчальної дисципліни (анотація)

Вивчення освітнього компонента «Жестова мова» передбачає оволодіння комунікативною мовною системою, якою користуються при спілкуванні між собою люди з порушеним слухом. На відміну від мов, що звучать, план вираження яких будується на акустичній основі, жестові мови в своїй основі мають кінетичний (жестиколярно-мімічний) принцип. Подібно звучанню мови, жестові мови являють собою самодостатні комунікативні системи. Жестова мова - це самостійна мова, що виникла природно та складається з комбінації жестів, кожен з яких проводиться руками в поєднанні з мімікою, формою або рухом рота і губ, а також в поєднанні з положенням корпусу тіла. Ці мови в основному використовуються в культурі людей з порушеним слухом із метою покращення їхньої комунікації. Крім жестикулярного компонента, жестові мови включають немануальний компонент-використання погляду, виразу обличчя, рухів голови і тіла. Жестові мови служать основним і нерідко єдиним засобом спілкування глухих і є структурно незалежними від відповідних національних звукових мов. Рухова природа жесту і його візуальне сприйняття обумовлюють такі

особливості жестової мови, як можливість певним чином розташувати жест в просторі і виконати одночасно два жести двома руками.

На сьогодні вивчення жестових мов, зокрема української жестової мови, є важливим компонентом в системі успішної інтеграції та соціалізації всіх членів сучасного українського громадянського суспільства. Знання комунікативних, культурних та психологічних чинників, які впливають на мову тіла, допоможуть розпізнавати (читати) невербальні засоби спілкування та успішно здійснювати власну професійну діяльність.

Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни (міждисциплінарні зв'язки)

Пререквізити. Вивчення дисципліни «Жестова мова» базується на знаннях, отриманих здобувачами вищої освіти з дисциплін: анатомія та фізіологія людини, українська мова (за професійним спрямуванням), основи загальної психології та психологія професійного спілкування, основи латинської мови з медичною термінологією.

Постреквізити. Вивчення дисципліни «Жестова мова» закладає основи для подальшого вивчення здобувачами вищої освіти таких дисциплін як громадське здоров'я і громадське медсестринство, медсестринство в інфектології та епідеміології, медсестринство в хірургії, медсестринство в офтальмології, медсестринство в педіатрії, медсестринство в дерматології та венерології, медсестринство в неврології та психіатрії.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти здатності спілкування з особами із порушенням слуху за допомогою лексико-граматичних правил жестової мови для забезпечення більш ефективної взаємодії з даною категорією осіб.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Жестова мова» є:

- засвоєння основних теоретичних знань з основ жестової мови
- опанування основних навичок жестомовного спілкування
- здатність використовувати жестову мову для спілкування з особами із порушенням слуху
- здатність розуміти зміст інформації, що передається іншою особою за допомогою жестової мови
- здатність вести спілкування з особами із порушенням слуху за допомогою жестової мови.

Компетентності та результати навчання згідно з освітньо-професійною програмою, формуванню яких сприяє дисципліна (інтегральна, загальні, спеціальні)

Згідно з вимогами ОПП «Медсестринство» навчальна дисципліна «Жестова мова» забезпечує набуття здобувачами вищої освіти **компетентностей**:

Інтегральна компетентність:

Бакалавр медсестринства здатний вирішувати практичні проблеми і задачі діяльності у галузі охорони здоров'я із застосуванням положень, теорій та методів фундаментальних, медичних та клінічних наук в умовах комплексності та невизначеності.

Загальні компетентності:

ЗК 01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 04. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 05. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 06. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 08. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 09. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

ЗК 10. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 11. Здатність працювати в команді.

ЗК 12. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 13. Здатність діяти на основі етичних міркувань.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

С(Ф)К.01.Здатність застосовувати професійні та правові стандарти в повсякденній професійній практиці.

С(Ф)К.02.Здатність розпізнавати й інтерпретувати ознаки здоров'я і його змін, хвороби чи інвалідності (оцінка/діагноз), обмежень можливості повноцінної життєдіяльності і визначати проблеми пацієнтів при різних захворюваннях та станах.

С(Ф)К.03.Здатність задовольнити потреби пацієнта/клієнта протягом різних періодів усього життя (включаючи процес вмирання) шляхом планування,

допомоги і виконання медсестринських втручань, оцінки та корекції індивідуальних планів догляду, створених у співпраці з пацієнтом/клієнтом, особами, що доглядають, членами сім'ї та іншими медичними і соціальними працівниками.

С(Ф)К.04.Застосовування професійних навичок (вмінь), медичних засобів, втручань та дій для забезпечення пацієнтові/клієнтові гідного ставлення, приватності/інтимності/, конфіденційності, захисту його прав, фізичних, психологічних та духовних потреб на засадах транскультурального медсестринства, толерантної та неосудної поведінки.

С(Ф)К.06.Здатність ефективно застосовувати сукупність професійних навичок (вмінь), етичних засобів, втручань та дій при оцінці функціонального стану пацієнтів/клієнтів, підготовці їх до діагностичних досліджень та зборі біологічного матеріалу для лабораторних досліджень.

С(Ф)К.07.Збереження власного здоров'я фахівця при здійсненні догляду, виконанні маніпуляцій та процедур, при переміщенні і транспортуванні пацієнта/клієнта.

С(Ф)К.08.Профілактична діяльність медичної сестри, направлена на збереження і зміцнення здоров'я, попередження захворювань й інформування та навчання пацієнта та членів його родини.

С(Ф)К.13.Здатність виявляти зв'язок клінічних проявів захворювань з результатами додаткових методів дослідження.

По завершенню вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти повинні

Програмні результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна:

ПРН 1. Проводити суб'єктивне та об'єктивне обстеження різних органів і систем пацієнта та оцінювати отримані дані (за списком 1).

ПРН 2. Проводити діагностику згідно спеціалізації 223.01 Медсестринство: виявляти та оцінювати проблеми пацієнта.

ПРН 3. Планувати медсестринські втручання.

ПРН 8. Виконувати медичні маніпуляції (за списком 2) з метою забезпечення санітарно-протиепідемічного режиму.

ПРН 9. Належно виконувати медичні маніпуляції (за списком 3) з метою забезпечення особистої гігієни пацієнта.

ПРН 12. Належно виконувати медичні маніпуляції з метою проведення заходів щодо стабілізації функціонального стану організму (за списком 5).

ПРН 13. Виписувати, зберігати та застосовувати фармакологічні засоби (за списком 7).

ПРН 14. Вміти підготувати пацієнта, здійснити забір і скерування біологічного матеріалу на лабораторне та інструментальне дослідження (за списком 8).

Результати навчання для дисципліни:

по завершенню вивчення навчальної дисципліни «Жестова мова» здобувачі вищої освіти повинні **знати:**

- українську дактильну абетку,
- складові різних жестів,
- значення різних жестів, міміки, зорового контакту,
- лінгвістичну структуру жестової мови,
- морфологію жестової мови,
- функціональні особливості жестового мовлення

та вміти:

- ставити питання за допомогою жестової мови,
- формувати відповіді на поставлене запитання за допомогою мови жестів,
- передавати зміст інформації особистісного, побутового, соціального та медичного характеру за допомогою жестової мови,
- відтворювати зміст інформації за допомогою жестово-словесного перекладу (з жестової мови на словесну і зі словесної на жестову),
- будувати діалоги та вести спілкування, використовуючи жестову мову.

Тематичний план практичних занять із зазначенням основних питань, що розглядаються на практичному занятті

№ з/п	ТЕМА	К-ть год.
1	Статус та місце жестової мови в Україні та світі. - Юридичний статус жестової мови. - Державні законодавчі акти України щодо визнання та закріплення державних гарантій про застосування української жестової мови в медичній та соціальній сферах. - Конвенція ООН про права людей з інвалідністю.	2
2	Анатомія слухового аналізатора. - Анатомія зовнішнього вуха. - Анатомічні структури середнього вуха. - Анатомічна будова барабанної порожнини. - Будова і функції барабанної перетинки. - Будова внутрішнього вуха.	2

3	Фізіологія слухового аналізатора. - Порог слуху. - Характеристика акустичних сигналів. - Системи звукопроведення та звукосприйняття.	2
4	Методи дослідження слуху. - Дослідження слуху за допомогою живої мови. - Дослідження слуху за допомогою камертонів. - Аудіометрія: види, принципи виконання.	2
5	Розвиток української жестової мови. - Еволюція української жестової мови та жестові мовні родини. - Найменша смислова одиниця мови (жест, слово). - Жестомовні особи, словесномовні особи.	2
6	Українська жестова мова в комунікації осіб з порушенням слуху. - Природне і кальковане жестове мовлення. - Лексико-граматичні правила жестової мови.	2
7	Українська дактильна абетка. - Дактилема. Дактилювання. - Дактильне мовлення	2
8	Правила дактилювання. - Основні правила. - Додаткові правила дактилювання. - Технічні правила дактилювання.	2
9	Дактилювання складів. - Відкриті склади. - Закриті склади. - Злитність складів.	2
10	Дактилювання слів, речень та текстів. - Трансформування дактилем. - Читання та дактильне відтворення речень та текстів.	2
11	Українська жестова мова. - Загальна характеристика жестової мови як знакової комунікативної природної системи. - Поняття «жест». - Складові жесту як мовної одиниці.	2
12	Жестове визначення чисел та математичних дій. - Жести кількісних та порядкових чисел. - Жести математичних дій.	2

13	Жести вітання та знайомства. - Жестове відтворення слів-вітань. - Основні жести при знайомстві. - Жестове відтворення слів-прощань.	2
14	Жестове визначення днів тижня, місяців та календарних пор року. - Дактилювання та жестове відтворення різних частин доби. - Дактилювання та жестове відтворення днів тижня та місяців.	2
15	Жестове визначення кольорів. - Дактилювання та жестове відтворення основних кольорів. - Дактилювання та жестове відтворення похідних кольорів.	2
16	Жестове визначення складу сім'ї. - Дактилювання та жестове визначення членів сім'ї. - Дактильна та жестова розповідь про родину. - Дактильна та жестова розповідь про близьких родичів.	2
17	Жестове визначення домашніх речей. - Дактилювання та жестове визначення окремих предметів меблів. - Дактилювання та жестове визначення різних видів взуття. - Дактилювання та жестове визначення різних видів одягу.	2
18	Жестове визначення учасників освітнього процесу та навчального приладдя. - Дактилювання та жестове визначення всіх учасників освітнього процесу. - Дактилювання та жестове визначення різних навчальних предметів. - Дактилювання та жестове визначення навчального приладдя.	2
19	Жестове визначення видів відпочинку. - Дактилювання та жестове визначення відпочинку в літні місяці. - Дактилювання та жестове визначення відпочинку в зимові місяці. - Дактилювання та жестове визначення видів активного та пасивного відпочинків.	2

20	Жестове визначення державних свят та пам'ятних дат України. - Дактилювання та жестове визначення державних свят України. - Дактилювання та жестове визначення релігійних свят. - Дактилювання та жестове визначення окремих пам'ятних дат.	2
21	Жестове визначення частин тіла людини. - Дактилювання та жестове визначення частин голови та обличчя людини. - Дактилювання та жестове визначення тулуба та кінцівок людини. - Дактилювання та жестове визначення ознак хвороби.	2
22	Жестове визначення стану здоров'я людини. - Дактилювання та жестове визначення загального стану людини. - Дактилювання та жестове визначення різних видів лікування та профілактики захворювань.	2
23	Жестове визначення продуктів харчування. - Дактилювання та жестове визначення овочей та фруктів. - Дактилювання та жестове визначення окремих страв. - Дактилювання та жестове визначення столового посуду та приборів.	2
24	Жестове визначення представників тваринного світу. - Дактилювання та жестове визначення свійських тварин. - Дактилювання та жестове визначення диких тварин.	2
Разом:		48

Самостійна робота

№ з.п.	Тема	Кількість годин
1.	Підготовка до практичних занять – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок	24
2.	Підготовка до поточних контрольних заходів	18
Разом		42

Індивідуальні завдання – робочою навчальною програмою не передбачені.

**Перелік питань, які повинні засвоїти здобувачі вищої освіти при
вивченні дисципліни (форма контролю – залік)**

1. - Юридичний статус жестової мови.
2. - Державні законодавчі акти України щодо визнання та закріплення державних гарантій про застосування української жестової мови в медичній та соціальній сферах.
3. - Анатомія зовнішнього вуха.
4. - Анатомічні структури середнього вуха.
5. - Анатомічна будова барабанної порожнини.
6. - Будова і функції барабанної перетинки.
7. - Будова внутрішнього вуха.
8. - Порог слуху. Системи звукопроведення та звукосприйняття.
9. - Дослідження слуху за допомогою живої мови.
10. - Дослідження слуху за допомогою камертонів.
11. - Аудіометрія: види, принципи виконання.
12. - Еволюція української жестової мови та жестові мовні родини.
- 13.- Природне і кальковане жестове мовлення.
14. - Лексико-граматичні правила жестової мови.
15. - Визначення поняття дактилеми. Дактилювання. Дактильне мовлення.
- 16.- Основні, додаткові та технічні правила дактилювання.
17. - Читання та дактильне відтворення речень та текстів.
18. - Загальна характеристика жестової мови як знакової комунікативної природної системи.
19. - Поняття «жест». Складові жесту як мовної одиниці.
20. - Жести кількісних та порядкових чисел. Жести математичних дій.
21. - Дактилювання та жестове відтворення слів-вітань та слів-прощань.
22. - Дактилювання та жестове відтворення різних частин доби, днів тижня та місяців.
23. - Дактилювання та жестове відтворення основних та похідних кольорів.
24. - Дактилювання та жестове визначення членів сім'ї та близьких людей.
25. - Дактилювання та жестове визначення окремих предметів меблів, різних видів взуття та одягу.
26. - Дактилювання та жестове визначення різних видів взуття.
27. - Дактилювання та жестове визначення всіх учасників навчального процесу та навчального приладдя.
28. - Дактилювання та жестове визначення відпочинку в літні та зимові місяці.
29. - Дактилювання та жестове визначення видів активного та пасивного відпочинків.

- 30. - Дактилювання та жестове визначення державних та релігійних свят України.
- 31. - Дактилювання та жестове визначення частин тіла людини.
- 32. - Дактилювання та жестове визначення різних ознак хвороби.
- 33. - Дактилювання та жестове визначення загального стану людини.
- 34. - Дактилювання та жестове визначення різних видів лікування та профілактики захворювань.
- 35. - Дактилювання та жестове визначення продуктів харчування.
- 36. - Дактилювання та жестове визначення столових приборів та предметів посуду.
- 37. - Дактилювання та жестове визначення представників світу тварин.

Перелік практичних навичок

- 1. Продактилювати літери української абетки.
- 2. Продактилювати закриті та відкриті склади.
- 3. Продактилювати односкладові та двоскладові слова.
- 4. Продактилювати багатоскладові слова.
- 5. Продактилювати просте речення.
- 6. Продактилювати складне речення.
- 7. Показати жестами та продактилювати кількісні та порядкові числа та математичні дії.
- 8. Показати жестами фрази, які використовуються при привітанні, знайомстві та зустрічі.
- 9. Показати жестами та продактилювати частини доби, дні тижня та місяці.
- 10. Показати жестами та продактилювати основні та похідні кольори.
- 11. Розповісти жестами про членів сім'ї та близьких людей.
- 12. Показати жестами та продактилювати різні предмети меблів, різні види взуття та одягу.
- 13. Показати жестами та продактилювати навчальне приладдя та визначити всіх учасників навчального процесу.
- 14. Показати жестами та продактилювати різні види відпочинку.
- 15. Показати жестами та продактилювати державні та релігійні свята України.
- 16. Показати жестами та продактилювати частини тіла людини.
- 17. Показати жестами та продактилювати основні симптоми хвороби.
- 18. Показати жестами та продактилювати основні продукти харчування.
- 19. Показати жестами та продактилювати різні види тварин.

Форма підсумкового контролю успішності навчання – залік.

Методи навчання:

- Вербальні (лекція, пояснення, розповідь, бесіда, інструктаж);
- Наочні (спостереження, ілюстрація, демонстрація);
- Практичні (вирішення ситуаційних задач, виконання практичної та дослідної роботи);
- Тематичні дискусії;
- Імітаційні ігри;
- Кейс-метод;
- Проблемний виклад матеріалу.

Форми та методи оцінювання:

Основними методами контролю знань здобувачів вищої освіти є: спостереження за навчальною діяльністю здобувачів вищої освіти, усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль, практична перевірка, а також методи самоконтролю і самооцінки.

Вхідний контроль на початку вивчення дисципліни проводиться у вигляді вирішення тестових завдань для оцінювання початкового рівня знань здобувачів освіти.

Поточний контроль здійснюється у ході вивчення певної теми для визначення якості засвоєння певного обсягу навчального матеріалу, рівня сформованості окремої навички або вміння шляхом усного опитування, вирішення ситуаційних завдань, письмового контролю знань і умінь за допомогою письмових робіт (письмові відповіді на питання, вирішення ситуаційних завдань з обґрунтуванням) тестового контролю з використанням набору стандартизованих завдань (тести відкритої та закритої форми), програмованого контролю з використанням комп'ютерних програм для тестування, практичної перевірки, самоконтролю.

Підсумковий контроль знань і умінь, набутих здобувачем освіти, проводиться по завершенню вивчення програмного матеріалу з дисципліни за результатами поточного оцінювання.

Система поточного контролю та підсумкового контролю.

Контрольні заходи оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти включають поточний та підсумковий контроль знань, умінь і навичок здобувачів вищої освіти.

Вхідний контроль проводиться на початку вивчення нової навчальної дисципліни з метою діагностики вхідного рівня знань здобувачів вищої освіти та визначення можливості сприйняття, а також їх готовності до засвоєння даної навчальної дисципліни. За результатами вхідного контролю відбувається організація індивідуальної роботи зі здобувачами вищої освіти.

Поточний контроль проводиться науково-педагогічними працівниками під час практичних занять. Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між науково-педагогічним працівником та здобувачем вищої освіти у процесі навчання і формування навчальної мотивації здобувачів вищої освіти. Поточний контроль проводиться науково-педагогічними працівниками систематично під час практичних занять. Викладач обов'язково оцінює успішність кожного здобувача освіти на кожному занятті за чотирибальною (традиційною) шкалою з урахуванням стандартизованих, узагальнених критеріїв оцінювання знань здобувачів вищої освіти (Табл.1).

Оцінка успішності є інтегрованою (оцінюються всі види роботи здобувача вищої освіти, як при підготовці до заняття, так і під час заняття) за критеріями, які доводяться до відома здобувачів вищої освіти на початку вивчення відповідної дисципліни з початком викладання дисципліни науково-педагогічний працівник

доводить до відома здобувачів вищої освіти вимоги до поточного контролю знань.

Оцінка виставляється викладачем у «Журнал обліку відвідування та успішності студентів» наприкінці заняття.

Таблиця 1

Стандартизовані узагальнені критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти в ПДМУ

За 4-бальною шкалою	Оцінка в ЕКТС	Критерії оцінювання
5 (відмінно)	A	Здобувач освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили, володіє не менш ніж 90% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.

4 (добре)	В	Здобувач освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує справи і задачі у стандартизованих ситуаціях, самостійно виправляє помилки, кількість яких незначна, володіє не менш ніж 85% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
	С	Здобувач освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом науково-педагогічного працівника, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок, володіє не менш ніж 75% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
3 (задовільно)	Д	Здобувач освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень з допомогою науково-педагогічного працівника може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих, володіє не менш ніж 65% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
	Е	Здобувач освіти володіє навчальним матеріалом на рівні вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні. володіє не менш ніж 60% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.

2 (незадовільно)	FX	Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину матеріалу, володіє менш ніж 60% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
	F	Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, володіє менш ніж 60% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.

Залік проводиться на останньому практичному занятті за результатами поточного оцінювання. Цей вид *підсумкового контролю* не передбачає додаткових письмових робіт чи тестування на останньому занятті.

До заліку допускаються здобувачі вищої освіти, які набрали необхідну мінімальну кількість балів впродовж поточного контролю (середній бал успішності 3,0 і вище), не мають невідпрацьованих пропусків лекційних та практичних занять, засвоїли теми винесені для самостійної роботи та виконали всі вимоги з навчальної дисципліни, які передбачені робочою навчальною програмою з дисципліни.

Результат навчання оцінюється за двобальною шкалою (зараховано/не зараховано) та багатобальною шкалою. Середня оцінка за поточну діяльність конвертується у бали за 200-бальною шкалою, відповідно до таблиці перерахунку.

Максимальна кількість балів, яку може отримати студент з дисципліни – 200. Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати студент – 122.

Результати навчання – «середня оцінка з дисципліни» і «бали», які отримав здобувач вищої освіти, мають бути внесені в академічний журнал. У разі виконання студентом умов отримання заліку, викладач виставляє у залікову відомість «зараховано» і кількість балів, яку набрав студент за дисципліну.

У випадку, коли середня оцінка за дисципліну нижче «3,0», студент не отримує залік. Викладач вносить у першу залікову відомість «не зараховано»

і кількість балів, яку набрав студент за дисципліну. Викладач здає відомість у деканат в день останнього заняття. Здобувачі освіти, які мають середню поточну оцінку з дисципліни нижче ніж «3», повинні ліквідувати академічну заборгованість до початку наступного семестру, в іншому випадку здобувач вищої освіти може бути відрахований, як такий що не виконав навчальний план.

Уніфікована таблиця відповідності балів за поточну успішність, балам за ПМК, екзамен, та традиційній чотирьохбальній оцінці

Середній бал за поточну успішність (А)	Бали за поточну успішність з модуля (А*24)	Бали за ПМК з модуля. (А*16)	Бали за модуль та/або екзамен (А*24 + А*16)	Категорія ЄКТС	За 4-бальною шкалою
1	2	3	4	5	6
2	48	32	80	F FX	2 незадовільно
2,1	50	34	84		
2,15	52	34	86		
2,2	53	35	88		
2,25	54	36	90		
2,3	55	37	92		
2,35	56	38	94		
2,4	58	38	96		
2,45	59	39	98		
2,5	60	40	100		
2,55	61	41	102		
2,6	62	42	104		
2,65	64	42	106		
2,7	65	43	108		
2,75	66	44	110		
2,8	67	45	112		
2,85	68	46	114		
2,9	70	46	116		
2,95	71	47	118		
3	72	50	122		
3,05	73	50	123		
3,1	74	50	124		
3,15	76	50	126		
3,2	77	51	128		
3,25	78	52	130	D	
3,3	79	53	132		
3,35	80	54	134		
3,4	82	54	136		
3,45	83	55	138		
3,5	84	56	140	C	4 добре
3,55	85	57	142		
3,6	86	58	144		
3,65	88	58	146		
3,7	89	59	148		

3,75	90	60	150	C	4 добре
3,8	91	61	152		
3,85	92	62	154		
3,9	94	62	156		
3,95	95	63	158		
4	96	64	160	B	
4,05	97	65	162		
4,1	98	66	164		
4,15	100	66	166		
4,2	101	67	168		
4,25	102	68	170		
4,3	103	69	172		
4,35	104	70	174		
4,4	106	70	176		
4,45	107	71	178		
4,5	108	72	180	A	
4,55	109	73	182		
4,6	110	74	184		
4,65	112	74	186		
4,7	113	75	188		
4,75	114	76	190		
4,8	115	77	192		
4,85	116	78	194		
4,9	118	78	196		
4,95	119	79	198		
5	120	80	200		5 відмінно

Причини не зарахування можуть бути наступні:

а) здобувач вищої освіти має невідпрацьовані пропуски занять і (або) лекцій.

Позначка «н/в» (не виконав);

б) здобувач вищої освіти відвідав усі заняття (практичні, лекційні), але не набрав мінімальної кількості балів за поточну навчальну діяльність.

Позначка «н/д» (не допущений) у колонці.

При організованому перескладанні заліку групою здобувачів вищої освіти використовується загальна відомість.

Персональна відомість перескладання заліку (загальна відомість) заповнюється завідувачем кафедри або уповноваженою ним особою у двох примірниках, один з яких залишається на кафедрі, другий у день заповнення повертається в деканат завідувачем навчальної частини кафедри (відповідальним викладачем). Здобувач вищої освіти має право на перескладання заліку, до закінчення вивчення відповідної дисципліни.

Методичне забезпечення:

1. Рекомендована література.
2. Силабус.

3. Матеріали для контролю знань, умінь і навичок здобувачів освіти.
4. Календарно-тематичні плани лекцій, тематичні плани практичних занять.

Рекомендована література

Базова (наявна в бібліотеці ЦДМУ):

1. Оториноларингологія: підручник / Д.І. Заболотний, Ю.В. Мітін, С.Б. Безшапочний, Ю.В. Дєєва. Київ : Медицина, 2020. 472 с.
2. Горлачов О.С. Горлачова О. О. Українська жестова мова: навч. посіб. для осіб з особливим освітніми потребами (Н 90, Н 91) 1 клас (у 2-х частинах), частина 1. Київ : вид-во Атлант, 2024. 144 с.
3. Горлачов О.С. Горлачова О. О. Українська жестова мова: навч. посіб. для осіб з особливим освітніми потребами (Н 90, Н 91) 1 клас (у 2-х частинах), частина 2. Київ : вид-во Атлант, 2024. 144 с.
4. Кульбіда С. В. Особливості комунікативної діяльності нечуючих учнів: монографія / ІСПП ім. Миколи Ярмаченка. Відділ НЖМ. Київ: Інтерсервіс, 2021. 200 с.

Допоміжна:

1. Кульбіда С. В. Дистанційне навчання для осіб з порушеннями слуху: наука для практики. *Досвід дистанційного навчання учнів з порушеннями слуху (організаційно-ресурсне забезпечення в умовах воєнного стану)* : збірка тез Всеукраїнського наук.-практ. семінару в рамках Фестивалю тижня науки (м.Кривий Ріг, 20 травня 2022 р.). Київ : ФОП Симоненко О.І., 2022. С. 55–60.
2. Kulbida S. Linguistic personality in Ukrainian language education of deaf education direction. *Education: Modern Discourses*. 2020. Vol. 3. P. 131–142. <https://doi.org/10.37472/2617-3107-2020-3-13>
3. Воробель Г. М. Спільнота дітей з порушеннями слуху в Україні: забезпечення права на якісні освітні послуги. *Sectoral research XXI: Characteristics and features* : collection of scientific papers «SCIENTIA» with Proceedings of the III International Scientific and Theoretical Conference. Vol. 3. April 22, 2022. Chicago : European Scientific Platform, 2022. P. 52–55. URL: <https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/scientia/issue/view/22.04.2022/734>
4. Коломоєць А. Досвід застосування української жестової мови як засобу навчання вчителями і вихователями навчально-реабілітаційного центру «Сузір'я ДОР». *Збірник наукових праць ЛОГОΣ*. 2020. С. 41–45. <https://doi.org/10.36074/05.06.2020.v2.15>

Інформаційні ресурси:

1. Електронний сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського; <http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Національна наукова медична бібліотека України <https://library.gov.ua/>

3. Центр тестування <https://www.testcentr.org.ua/uk/>
4. МОЗ України <https://moz.gov.ua/>
5. Центр громадського здоров'я МОЗ України <https://phc.org.ua/kontrol-zakhvoryuvan>
6. Освітній портал НМУ імені О.О. Богомольця <http://nmuofficial.com>
7. National Library of Medicine <https://www.nlm.nih.gov/>
8. National Center for Biotechnology Information <https://www.ncbi.nlm.nih.gov>
9. Електронна база даних медичних і біологічних публікацій Національної медичної бібліотеки США <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov>
10. <http://www.lorlife.kiev.ua/archive.shtml>
11. <http://www.ents.com.ua/cong/10.pdf>
12. <http://medbib.in.ua/zagalna-harakteristika-istoriya-predmeta.html>

Розробники: Михайло БЕЗЕГА, к.мед.н., зав. кафедри

Світлана ЗАЧЕПИЛО, к.мед.н., доцент кафедри